

Koncepcja

Projekt Husky

Polsce

Köln, September 2007

Spis treści:		Seite
1.	Teoria	- 3 -
1.1	Rys historyczny	
1.2	Podstawowe założenia i metody	
1.2.1	Dobrowolność	
1.2.2	Zmiana otoczenia - możliwość rozwoju	
1.2.3	Kryzys jako szansa	- 5 -
1.2.4	Zapobieganie izolacji	
1.2.5	Koncepcja indywidualnego samodoskonalenia się	
1.3	Podstawowe cele	- 6 -
1.3.1	„Życie” jako „cel nauczania”	
2.	Praktyka	- 7 -
2.1	Grupa docelowa	
2.1.1	Potrzeby i ich zaspokajanie	
2.2	Formy pracy - rodzaje ofert	- 9 -
2.2.1	Projekt Husky w Polsce	
2.2.2	Projekt Husky w Niemczech	- 10 -
2.2.3	Ambulatoryjne formy opieki	
2.3	Współpracownicy	- 11 -
2.4	Kierownictwo projektu	
2.5	Podstawy prawne	
2.6	Współpraca z innymi organizacjami	- 12 -
2.7	Standardy i rozwój jakości	
3.	Kontakt	- 13 -

1. Teoria

1.1 Rys historyczny

„Projekt Husky” został powołany do życia w roku 1990. Jego pomysłodawcami i twórcami są Eva Felka i Volker Harre.

„Projekt Husky” zbudowaliśmy na fundamencie doświadczeń, jakie udało się nam zgromadzić podczas pracy pedagogicznej w ramach projektów indywidualnych w Szwecji.

Bazując na pozytywnych doświadczeniach w zastosowaniu pedagogiki indywidualnej założono, że oferta wychowawcza powinna obejmować znacznie większy krąg młodocianych. Siłą napędową urzeczywistnienia tych pomysłów było pragnienie stworzenia struktur umożliwiających pracę z młodymi ludźmi.

1.2. Podstawowe założenia i metody

1.2.1 Dobrowolność

Praca z młodzieżą opiera się na zasadzie obustronnej dobrowolności. Cele wychowawcze są wspólnie wypracowywane i uzgadniane.

Faza wzajemnego poznania wychowawcy i wychowanek obejmuje nie tylko pierwsze wspólne tygodnie w Niemczech, ale również początkowy okres pobytu w Polsce.

Niezależnie od pierwszej fazy wychowanek ma zasadniczo, przy zachowaniu tygodniowego okresu wypowiedzenia, możliwość rezygnacji w projekcie. Okres wypowiedzenia ma zapobiegać podejmowaniu nieprzemyślanych decyzji w afekcie.

1.2.2 Zmiana Otoczenia - możliwość rozwoju

Jesteśmy zdania, że młody człowiek obciążony wieloma problemami powinien być gotów opuścić swoje już dobrze znane otoczenie, aby móc poznać i wypróbować alternatywy.

Nowe środowisko może bardzo pozytywnie wpłynąć na jego procesy rozwojowe. Poprzez zmianę zakorzenionych wzorców życiowych, zrywa on bowiem z ustalonymi schematami zachowań, które determinują codzienne działania.

Nowy kraj to przede wszystkim szansa poznania nowej kultury, odmiennej od tej, którą żył na co dzień. Podopieczny powinien ją poznać i zaakceptować. Dzięki tak radykalnemu zerwaniu z dotychczasową rutyną pojawi się

konieczność ułożenia sobie życia wg nowych zasad, co może mieć pozytywny wpływ na zmianę jego zachowania. (Strauss, 1993, str. 3)

Ze zmiana środowiska łączą się następujące aspekty:

- dystans i odciążenie od relacji i wymagań, w które młody człowiek był uwikłany
- sposobność do nawiązania pozytywnego i trwałego kontaktu z dorosłymi, którzy często postrzegani są jako ciężar i sprawcę problemów
- zaproponowanie przestrzeni życiowej stwarzającej mniej zagrożeń
- stworzenie środowiska odpowiedniego dla młodzieży ze specyficznymi potrzebami i obciążeniami
- brak zjawiska stygmatyzacji
- konfrontacja z innymi, pozytywnymi sposobami i koncepcjami życiowymi
- oferta wspólnego, codziennego życia w sposób tym bardziej intensywny im większy będzie udział wychowanka w jego kształtowaniu
- wspólne życie i praca oparte są na bardzo prostych regułach, co pozwala młodemu człowiekowi poznać elementarne, konieczne i nadające życiu sens zasady
- żadnych gwałtownych zmian podczas całego trwania projektu za granicą
- zmiana perspektywy w postrzeganiu własnego problemu, przekroczenie granicy kraju interpretowane jest także szerzej jako przekraczanie własnych granic
- życie blisko natury ułatwia przyswajanie treści nauczania (także szkolnych), które często wypływają z okoliczności i wydarzeń dnia codziennego
- zredukowanie możliwości sprzyjających występowaniu zjawiska kompensacji
- Możliwość rozładowania napięcia i nabrania dystansu do trudnych sytuacji kryzysowych
- Możliwość odzyskania optymizmu życiowego dzięki kontaktom z ludźmi nie obciążonymi podobnymi problemami
- Młody człowiek ma cały czas świadomość, że jest gościem w tym kraju i dopóki tam przebywa, pozostaje obcokrajowcem
- Możliwość doświadczania gościnności gospodarzy za granicą

Zmiana miejsca pobytu na zagranicę nie ma na celu osiedlenia się tutaj podopiecznego na stałe.

1.2.3. Kryzys jako szansa

Życie każdego z nas łączy się nierozzerwalnie z kryzysami i konfliktami. My w naszej pracy nie unikamy ich lecz postrzegamy je jako bogatą płaszczyznę dającą bezpośrednią i naturalną możliwość wypróbowania nowych zachowań, sprawdzenia nowych rozwiązań, a co za tym idzie - zdobywania nowych doświadczeń. W sytuacji kryzysowej istnieje szansa spojrzenia na siebie bardziej konstruktywnie, w pewnym sensie można poznać siebie na nowo. Młodzież często doświadczyła w swoim życiu, że sytuacje konfliktowe prowadzą do zerwania więzów z bliskimi. Rozmowa na temat takich doświadczeń pozwala znaleźć nowe drogi, uczy budowania wzajemnych więzi opartych na solidnym fundamencie zaufania. Daje to młodemu człowiekowi szansę na rozpoczęcie nowego rozdziału w życiu i umożliwia spojrzenie na otoczenie zupełnie innymi oczyma. Opiekun staje się dla niego w krótkim czasie osobą, która wspiera go w poszukiwaniu rozwiązań i radzeniu sobie z przeciwnościami losu.

Sytuacje kryzysowe i konfliktowe spełniają w życiu codziennym funkcję wyznacznika granic. Dzięki kontaktom międzyludzkim może się więc dokonać całkowite przewartościowanie w myśleniu, dzięki czemu człowiek ma szansę spojrzeć na wszystko z zupełnie innej perspektywy.

1.2.4. Zapobieganie izolacji

Młodzież, która do nas trafia przeszła już najczęściej całą serię procesów izolowania ich z grup społecznych. Procesy te, mające najczęściej swoje korzenie już w rodzinach, były kultywowane w przedszkolu i w szkole, ośrodkach opiekuńczych, gabinetach psychiatrycznych. Ci młodzi ludzie znaleźli się w końcu w takim momencie swojego życia, gdy nikt już ich nie chciał. Naszym zadaniem jest przerwanie tych procesów alienacji.

W opiece nad młodzieżą tzw. "długi oddech" jest więc o wiele ważniejszy niż stawianie wszystkiego na jedną kartę. (Jugendhilfe zeszyt 36/1998, str. 206)

1.2.5. Koncepcja indywidualnego samodoskonalenia się

Naszą pedagogikę definiujemy jako propozycję samodoskonalenia się, celem której jest:

- Wzmocnienie umiejętności kierowania własnym życiem

- Rozwój motywacji do zmian
- Odkrycie tych elementów, które zakłócają prawidłowe nastawienie i działanie jednostki
- Poznanie własnych możliwości
- Rozwój społecznego zaufania i wspieranie moralnego rozwoju
- Wzmocnienie świadomości wartości własnego życia, a co za tym idzie wiary we własne możliwości
- Kontrolowanie wybuchów złości
- Trening podejmowania decyzji
- Rozwijanie możliwości cieszenia się życiem itp.

1.3. Podstawowe Cele

Kiedy rozważamy cele naszej pedagogiki, nasuwa nam się ważna refleksja, a mianowicie pytanie o to, czy wyznaczone przez nas cele są akceptowane przez społeczeństwo. Gdyby tak nie było, nie moglibyśmy wypełniać dobrze naszego zadania, jakim jest przygotowanie młodych ludzi do samodzielnego, społecznie akceptowanego życia. W kwestii celów nauczania powołujemy się tutaj na Bank Informacji Marketingu i Sprzedaży z roku 1996 grupy doradców Dezel i Partner w Ludwigsburgu. Jako motyw przewodni propagowane są tutaj:

1.3.1. „Życie” jako „cel nauczania”

W najnowszym sprawozdaniu dotyczącym tego zagadnienia czytamy: „wyznaczony cel nauczania, który określiliśmy jako „życie”, rozumiemy jako kształtowanie wśród młodzieży następujących umiejętności:

- krytycznego dystansu
- podejmowania świadomych, samodzielnych decyzji
- stawianie czoła problemom i przewyżnianie kryzysów

Do głównych zadań zalicza się również wykształcanie takich umiejętności jak: poczucie własnej wartości, umiejętność podejmowania odpowiedzialności za siebie i innych oraz umiejętność podejmowania decyzji w oparciu o konkretne wartości jak również wykorzystywanie różnych strategii radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych. Właśnie te wymienione wyżej cele mogą zostać potraktowane jako reprezentatywne i stanowiące podstawę pracy w ramach projektu. Poza wymienionymi już celami Bank Informacji podaje jeszcze cztery inne:

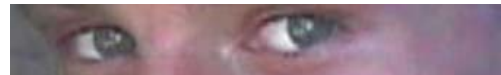
- umiejętność samodzielnego budowania więzi społecznych

- samodzielne zdobywanie wiedzy życiowej („do it yourself“)
- aktywowanie i wzmacnianie naturalnej dla każdego instynktownej gotowości do niesienia pomocy drugiemu człowiekowi, co oznacza, że potencjalna gotowość do niesienia pomocy powinna stać się realną cechą stanowiącą w przyszłości jeden z podstawowych komponentów życia
- przekazywanie modeli życia społecznie zaangażowanego

Nie bez przyczyny zwrócono także uwagę na kwestię społecznej użyteczności indywidualnych umiejętności i możliwości. Jest rzeczą oczywistą, że ogólnie przyjęte standardy dotyczące wartości osobistych, reprezentowane przez jednostki o dużym znaczeniu społecznym, nie muszą być w żadnym wypadku identyczne z tymi, jakie mają znaczenie dla młodych ludzi.

Dlatego też ostateczne kryterium oceny wartości powinno być zawsze rozpatrywane w kontekście danego zdarzenia.

2. Praktyka

2.1. Grupa docelowa

Charakteryzując naszą grupę docelową, chcielibyśmy jedynie zaznaczyć, że są to młodzi ludzie, którzy ukończyli 12 rok życia, a nie przedstawiać ich od razu jako młodzież z zaburzeniami. W ramach projektu pracujemy z młodzieżą wywodzącą się z różnych grup społecznych, której staramy się przedstawić możliwie najszerszą ofertę dopasowaną do ich indywidualnych potrzeb.

Nie przedstawiamy oferty skierowanej specjalnie do dziewcząt lub chłopców, ponieważ tym co determinuje program pracy z danym młodocianym nie jest przynależność do danej płci, ale jego indywidualne problemy.

Celem tej broszury jest przedstawienie podstawowych założeń projektu w możliwie skondensowanej formie i dlatego wymienianie w tym miejscu wszelkich zaburzeń, z jakimi możemy mieć do czynienia w pracy z młodzieżą uważamy za zbędne.

2.1.1. Potrzeby i ich zaspokajanie

Normy społeczne i zmiany w ich obrębie ściśle określają życie wszystkich obywateli, w tym również dzieci i młodzieży. Obciążenia z tego wynikające

prowadzą do poważnych wewnątrzrodzinnych i indywidualnych napięć. Współczesne warunki życia charakteryzują się dwoma składowymi:

1. Pluralizacja możliwości wyboru dróg życiowych, która wyraża się w różnorodności struktur egzystencji.
2. Indywidualizacja warunków życiowych, która otwiera jednostce bogatą i różnorodną paletę możliwości ułożenia sobie życia.

Skutkiem pierwszego z tych procesów są zmiany w tradycji, przez co normy i wartości są coraz bardziej relatywne i tracą w ten sposób swoją moc tworzenia. Proces ten rozgrywa się także na płaszczyźnie tego, co określamy mianem „normalności” i sprawia, że znikają wartości, które do tej pory stanowiły dla człowieka punkt odniesienia w życiu. Efektem tego procesu jest również to, że życie codzienne i radzenie sobie z nawet banalnymi jego problemami staje się zadaniem często przerastającym indywidualne możliwości, zadaniem ryzykownym i naznaczonym piętnem niepewności. Dlatego też w ósmym sprawozdaniu na temat młodzieży zwrócono uwagę na podwyższone ryzyko, jakie niesie z sobą sytuacja, w której młody człowiek musi sam podejmować decyzje. Funkcjonujące jeszcze niedawno na zasadzie nienaruszalnych zasad podstawy tych wyborów zostały do tego stopnia zrelatywizowane, że właściwie straciły swoje znaczenie jako punkty odniesienia.

Wymagamy od młodych ludzi zbyt wiele, kiedy żądamy od nich dokonywania wyborów, a nie dostarczamy jasnych punktów orientacyjnych, którymi mogliby się posługiwać. Czasami błądzą oni po omacku szukając wśród gąszczy różnych wartości i postaw tych właściwych. (BMJFFG,1990, str.30)

Kolejnym elementem utrudniającym znalezienie trwałych fundamentów, na których można by oprzeć swoje życie jest rozluźnianie stosunków w obrębie poszczególnych klas i grup społecznych, które do tej pory traktowane były jako nienaruszalne. Poczucie przynależności do środowiska, z którego się wywodzimy, więzy rodzinne, sąsiedzkie czy nawet te związane z przynależnością do konkretnej subkultury czy religii tracą na znaczeniu i stopniowo coraz bardziej zanikają. W wyniku tych procesów człowiek czuje się z jednej strony coraz bardziej osamotniony i pozostawiony samemu sobie, z drugiej jednak strony ich efektem może być tworzenie nowych form wspólnotowych i solidarnościowych, rozumianych jako wspólnoty odpowiedzialności za innych.

Projekt pomocy młodzieży mógłby być jedną z takich nowych form tworzenia więzi międzyludzkich. Zarówno w profilaktyce jak i już w konkretnym działaniu będziemy musieli bardziej wspierać rodziny działające w obrębie takich projektów.

Głównym zadaniem projektu pomocy młodzieżowej będzie pomoc w analizie konfliktów, proponowanie nowych możliwości rozwiązań, oraz budowa nowych systemów społecznych.

2.2. Formy pracy - rodzaje ofert

Pracę w ramach projektu można podzielić na trzy fazy:

- faza "clearing"
- faza indywidualnych przedsięwzięć w kraju i za granicą
- faza ambulatoryjnych form opieki

Na prośbę Urzędu do Spraw Nieletnich pedagog i młodociany mogą się poznać. Wskazane jest, aby w procesie integracji młodego człowieka z jego opiekunem uczestniczyło jego otoczenie (rodzina, krewni, przyjaciele, przedstawiciele placówek opiekuńczych itd.)

W trakcie fazy przygotowującej go do udziału w projekcie młody człowiek może mieszkać w domu w Obernkirchen.

Na miejscu znajduje się również nasz psycholog, pan Rathert, co pozwala w razie potrzeby i w krótkim czasie wystawić opinię psychologiczną pomocną w dalszej diagnostyce.

2.2.1. Projekt Husky w Polsce

Wszystkie projekty zlokalizowane w Polsce przygotowane są do intensywnej pracy z poszczególnym podopiecznym. Każdy uczestnik projektu mieszka z jednym opiekunem, który jest za niego bezpośrednio odpowiedzialny. Czas trwania opieki wynosi od 6 do 18 miesięcy.

Między opiekunem i podopiecznym powstają silne więzy, które mogą się później stać fundamentem dalszej pracy z młodocianym. Powstanie tych więzów ułatwia fakt, że podopieczny znajduje się w obcym dla siebie otoczeniu i w kraju, którego języka nie zna, a więc jest zdany na swojego opiekuna. Jeśli wychowawca pozytywnie wykorzysta tą sytuację, zdobędzie zaufanie wychowanka i stanie się ważnym dla niego punktem orientacyjnym.

Podczas pobytu za granicą młodzież biorąca udział w projekcie zwolniona jest z obowiązku nauki szkolnej. Nie chcemy jednak pozbawić możliwości nauki tych, którzy chcą się uczyć. Za pośrednictwem Instytutu ds. Systemów Nauczania (Institut für Lernsysteme ILS) w Hamburgu lub szkół zaocznych w Preisach i Bochum (szkoła nauczania indywidualnego).

Zagraniczne siedziby projektu Husky zlokalizowane są najczęściej na obszarach wiejskich krajów sąsiednich i stanowią część składową tamtejszej wspólnoty.

W przypadku przydzielenia nastolatka do rodziny lub opiekuna, którzy nie posiadają wykształcenia pedagogicznego, opiekę nad dzieckiem sprawować będzie także psycholog lub pedagog znajdujący się na miejscu.

Opiekunowie współpracują ściśle ze stałym przedstawicielem w Polsce, którego zasięg działania obejmuje wszelkie sprawy administracyjne na miejscu. Kierownictwo niemieckie nadzoruje przebieg projektu pod względem pedagogicznym, a jego przedstawiciele regularnie odwiedzają każdego uczestnika.

Dla zapewnienia jak najlepszej jakości pracy, każdy wychowawca objęty jest fachową opieką. W tym celu, co trzy miesiące mają miejsce superwizje, prowadzone przez niemieckiego psychologa.

2.2.2. Projekt Husky w Niemczech

Projekt Husky ma w Niemczech kilka siedzib, których pracownicy gwarantują intensywną opiekę, zarówno w ramach kontynuacji procesu rozpoczętego za granicą, jak i w fazie jego inicjacji. Opieka ta odbywa się w domu opiekuna lub mieszkaniu młodocianego lub w jego domu rodzinnym. W Obernkirchen znajduje się czterorodzinny dom, w którym młodociany i jego opiekun mogą się zatrzymać po przyjeździe z Polski i pozostać tam przez dłuższy okres czasu lub do momentu kiedy znajdą dla siebie nowe miejsce pobytu.

2.2.3. Ambulatoryjne formy opieki

Wymaganie jakie same sobie stawiamy to opieka nad młodocianym od momentu jego wejścia do projektu aż do jego usamodzielnienia się, co powoduje że początkowo intensywna opieka ulega, w sposób naturalny do form ambulatoryjnych.

Projekt Husky proponuje tu bogatą paletę możliwości opieki ambulatoryjnej zarówno w mieście jak i na obszarach wiejskich. Młodzi ludzie, którzy uzyskali pełnoletniość objęci są opieką w określonym wymiarze godzin i w sytuacjach wyjątkowych mogą zwrócić się z prośbą o fachową poradę.

2.3. Współpracownicy

W ramach projektu Husky pracują ludzie, którzy opierają swoją pracę na silnym fundamencie jednakowych wyobrażeń dotyczących optymalnie najbardziej efektywnej pedagogiki. Swoją pracę traktują jako wyzwanie i charakteryzują się wysokim stopniem samodzielności i niezależności.

Każdy, kto jako cel swojej pracy obrał wychowywanie młodych ludzi na samodzielnie działających i społecznie odpowiedzialnych obywateli, ten również musi charakteryzować się samodzielnością, która jest warunkiem koniecznym do wykonywania tej pracy.

Nasi współpracownicy rozumieją opiekę nad młodocianym jako kompleksowe zadanie, które wymaga od nich o wiele więcej niż tylko zwykłego zaangażowania.

2.4 Kierownictwo projektu

Projekt Husky funkcjonuje pod względem prawnym jako spółka prawa cywilnego, za którą my Eva Felka i Volker Harre odpowiadamy jako wspólnicy i kierownictwo projektu.

Odpowiedzialnie prowadzimy nasze interesy. Kierujemy projektem, wydajemy odpowiednie wskazówki i rozporządzenia, służymy fachową radą, interweniuje w sytuacjach kryzysowych i nadzorujemy przebieg całego projektu. Troszczymy się o to, aby opieka nad nieletnim przebiegała zgodnie z aktualnym stanem wiedzy fachowej i aby była zgodna z prawem. Projekt Husky odpowiada za najwyższy standard i jakość pracy.

Do myśli przewodnich projektu zaliczyć należy: przejrzystość struktury projektu, jasne cele obowiązujące w całej grupie współpracowników, jednolite podstawy pedagogiczne, wspólnie tworzymy obraz człowieka.

Takie komponenty jak: fachowe doradztwo, praca interdyscyplinarna, rozbudowana struktura komunikacji i nadzoru pracy pedagogicznej są dla nas najważniejszymi normami, które wypełniamy razem z naszymi współpracownikami.

Należy też podkreślić szczególną rolę struktury komunikacyjnej, która ma kluczowe znaczenie dla organizacji takiej jak nasza, której siedziby znajdują się w różnych krajach. Wszystkie informacje docierają do kierownictwa projektu, gdzie są analizowane i stanowią podstawę do podejmowania dalszych decyzji koordynujących pracę w obrębie projektu.

2.5 Podstawy prawne

Indywidualne przedsięwzięcia mające na celu pracę pedagogiczną w kraju i za granicą traktowane są jako organizacje wspomagające wychowanie - zgodnie z §

27 Ustawy o Pomocy dla Dzieci i Młodzieży lub jako organizacje świadczące pomoc młodym ludziom, którzy uzyskali pełnoletniość - zgodnie z § 41 tejże ustawy.

2.6. Współpraca z innymi organizacjami

Projekt Husky jest członkiem następujących organizacji:

- AIM (Arbeitskreis Individualmaßnahmen) im Rheinland (1)
- Arbeitskreis Auslandsmaßnahmen des Niedersächsischen Landesjugendamtes (2)
- Bundesverband Erlebnispädagogik (3)
- AFET Hannover
- IGFH Frankfurt

(1) Grupa Robocza ds. Pedagogicznych Przedsięwzięć Indywidualnych z siedzibą w Nadrenii.

(2) Grupa Robocza ds. Pedagogicznych Przedsięwzięć Zagranicznych Dolnosaksońskiego Urzędu ds. Nieletnich

(3) Federalny Związek Erlebnispädagogik (Erlebnispädagogik -pedagogika bazująca na bezpośrednim doświadczeniu i przeżyciach dziecka)

2.7. Standard i rozwój jakości

Spośród aspektów naszej pracy, które mają priorytetowe znaczenie wymienić należy: współdziałanie z gremiami fachowców, dostosowywanie się do standardów propagowanych przez Bundesverband Erlebnispädagogik, prezentowanie przez naszych pedagogów na co dzień takich postaw, jakie staramy się przekazać młodzieży, praca zorientowana na osiągnięcie wytyczonych celów, pedagodzy odznaczający się w swojej pracy kompetencją i odpowiedzialnością, zarządzanie własnymi finansami, planowanie pomocy ze szczególnym uwzględnieniem aktywnego współdziałania młodocianego i osoby sprawującej nad nim opiekę, przejrzyste i sprawnie działające struktury komunikacyjne, nadzór, doradztwo praktyczne, kursy szkolenia, wymiana doświadczeń i spostrzeżeń podczas regularnie odbywających się spotkań, dokumentacja przebiegu pracy i jej efektów, kooperacja z polskimi urzędami ds. nieletnich.

3. Kontakt

Siedziba w Rheinland
Kölner Straße 30
50859 Köln
Tel.: 0049-(0) 2234-9899711
Fax: 0049-(0) 2234-9899744
E-Mail: koeln@projekt-husky.de

Siedziba w Niedersachsen
Auf der Bult 17
31683 Obernkirchen
Tel.: 0049-(0) 5724-6223
E-Mail: evafelka@projekt-husky.de

Kierownictwo: Eva Felka evafelka@projekt-husky.de
Volker Harre volkerharre@projekt-husky.de

Strona internetowa: www.projekt-husky.de